

ממשל בוש, המזרח-התיכון וישראל בצל מתקפת הטרור

אברהם בן-צבי

מדיניות של בלימה, הרתעה וענישה כלפי משטרו של לאוניד ברז'נייב. גם בזירת המזרח-התיכון נטש קרטור בהדרגה את מדיניותו הראשונית, שהושתתה על הכוונה לכונן באזור הסדר כולל, שבמרכזו יישוב הסכסוך הישראלי-פלסטיני, והוא נאלץ להסיט לשוליים את רעיון כינוס הוועידה הבין-לאומית, שעליו שקד במשך כל שנת 1977. במקום זאת, מצא עצמו תומך ביוזמת השלום של נשיא מצרים אנואר סאדאת. בסופו של דבר, בספטמבר 1978, מילא הנשיא קרטור תפקיד מרכזי בוועידת קמפ-דיוויד, שהצמיחה בפועל הסכם ישראלי-מצרי נפרד, שעמד בסתירה מוחלטת לגישתו המקורית של הממשל כלפי הסכסוך ולדגש ששם על הצורך ביישובו הכולל על מרכיביו הפלסטיניים.

תמונה דומה של שינוי בולט בסדר העדיפויות הגלובלי והאזורי מצטיירת גם מניתוח השנה הראשונה לממשלו של הנשיא ג'ורג' בוש הבן. ואולם בעוד שהשינוי בדפוסי הפעולה של הממשלים הקודמים היה איטי והדרגתי, לפחות במישור הגלובלי, הרי שלגבי ממשל בוש ניתן לדבר על מהפך שהתחולל תוך זמן קצר למדי – תוך פחות משמונה חודשים לאחר השבעתו של בוש לנשיא – בעקבות הפיגועים ב-11 בספטמבר 2001. מה היו קווי המתאר של מדיניות הממשל בתחילת דרכו, וכיצד בא לידי ביטוי השינוי שחל בהם בעקבות מתקפת הטרור?

במאמר זה ייבחנו התמורות במדיניות ממשלו של נשיא ארצות-הברית ג'ורג' בוש – הן ביחס למזרח-התיכון והן בזירה הגלובלית – שחלו בעקבות מתקפת הטרור ב-11 בספטמבר 2001. לאחר מכן תיעשה הערכה של משמעויותיהן של התמורות הללו, במיוחד לגבי יחסי ישראל עם הפלסטינים ובהקשר לתהליך המדיני.

בחינת ההיסטוריה הדיפלומטית והאסטרטגית של ארצות-הברית מאז תחילת המלחמה הקרה מצביעה על כך, שהכוחות והדינמיקה בזירה הגלובלית ובזירה האזורית היו חזקים ומשפיעים יותר מתפיסת העולם המקורית של מעצבי המדיניות האמריקנית. בעקבות המפגש בין הדימויים והתפיסות של מקבלי ההחלטות בושינגטון ובין המציאות, שלא תמיד תאמה לציפיות, חלו תמורות גדולות בדימויים ובתפיסות, ששיקפו את האילוצים, המגבלות והמכשולים בדרך למימושו של החזון הראשוני.

כך, למשל, הנשיא ג'ימי קרטור – שחרת בתחילת כהונתו על דגל ממשלו את חזון הפשרת הקיפאון המדיני שבין המזרח והמערב תוך נטישתה של דוקטרינת הבלימה כציר מרכזי ביחסים שבין מעצמות העל והתמקדות במישור היחסים הכלכליים שבין ארצות הברית לבין העולם השלישי – נאלץ לנטוש בהדרגה את חזון ההתפייסות הבין-גושית, ובדצמבר 1979, בעקבות פלישתה של ברית-המועצות לאפגניסטן, נקט

ומערכת היחסים המורכבת והטעונה בין קברניטי ארצות-הברית ורוסיה השתפרה פלאים בעקבות אירועי 11 בספטמבר. פסגת קרפורד בין בוש לפוטין, שנערכה באוקטובר 2001, היתה עדות בולטת לשיפור המשמעותי הזה. במפגש הפסגה הזה נעלמו לחלוטין טענותיה של ארצות-הברית על פעולות הדיכוי של רוסיה בצ'צ'ניה. כמו כן לא הוזכרו סוגיית העברת הטכנולוגיות והידע הרוסיים בתחום הטילים הבליסטיים לאיראן, לרבות טכנולוגיות המושתתות על טיל הקרקע-קרקע SS-4 בעל הטווח של 2,500 ק"מ, והסיוע הרוסי לבניית הכור הגרעיני האיראני בבושאר. גם לגבי פקיסטן ואיראן הסתמן שינוי, אם גם טקטי בעיקרו, לאחר 11 בספטמבר. שאיפתה של ארצות-הברית לכוון קואליציה מדינית ואסטרטגית רחבה ויציבה, שתעניק לה סיוע דיפלומטי וגיבוי לוגיסטי ומבצעי במערכה נגד משטר הטאליבאן באפגניסטן, האפילה לפתע על עקרונות מדיניות החוץ המסורתיות שלה. ביחס לפקיסטן – שלה חשיבות רבה לקואליציה מבחינות מבצעית ופוליטית – נזנחה באחת מדיניות העיצומים הכלכליים, שננקטה בתגובה להפיכתה למעצמה גרעינית מוצהרת, ומשטרו של הנשיא פרבז מושארף זכה לחבילת סיוע בהיקף של 50 מליון דולאר. כך גם פנה הממשל ביוזמתו – בראשית נובמבר 2001 – לשופט פדרלי בניו יורק בבקשה לדחות תביעה לפיצויים בהיקף של 10 מיליארד דולר, שהגישו הדיפלומטים האמריקנים, שהיו בני ערוכה בטהראן בשנים 1979-1981. גם ביחסי הממשל עם סין התפוגגה המתחיות, והסתמן סדר יום משותף לשתי המעצמות – ההתמודדות עם איומי הטרור האיסלאמי, אם גם בזירות שונות – על אף משקעי תקרית המטוס ששורט. אותם דברים אמורים גם בהקשר האינדונזי, שבו

ואולם, המכלול הזה של תפיסות וסדר-עדיפויות השתנה באחת ב-11 בספטמבר. לא זו בלבד, שהממשל פנה מייד לאחר הפיגועים לאפיק רב-צדדי ורב-לאומי תוך שאיפה להישען על האו"ם ועל נאט"ו כמנופים מעניקי לגיטימציה במלחמתו בטרור, אלא שיחסיו עם מדינות כמו רוסיה, פקיסטן, איראן, אינדונזיה וסין עברו תמורה מהירה (אם גם טקטית בעיקרה). באשר ליחסים עם רוסיה, הגם שיוזמת תוכנית ההגנה הלאומית מפני טילים (תוך ביטולה של אמנת 1972) נותרה מרכיב מרכזי בחשיבה האסטרטגית של הממשל, יצרה

שאיפתה של ארצות-הברית לכוון קואליציה אסטרטגית רחבה ויציבה, דחקה הצידה כמה מעקרונות מדיניות החוץ המסורתית

ושינגטון זיקה ישירה, לאחר 11 בספטמבר, בין התוכנית לבין צעד ההתפייסות מרחיק הלכת שעליו הכריזה באופן חד-צדדי בנובמבר 2001. הצעד הזה היה ההחלטה לקצץ את מספר ראשי החץ הגרעיניים שברשות ארצות-הברית מ-7,000 כיום ל-2,000 בשנת 2007 – קיצוץ שהיקפו עולה בהרבה על ההסכמים הקיימים, שלפיהם אמור היה מספר ראשי החץ האמריקנים להגיע ל-3,500 ב-2007. רוסיה מבחינתה תמכה בארצות-הברית וסייעה בהיערכותה מבחינות מודיעינית, לוגיסטית ומבצעית במדינות שבהשפעתה הגובלות באפגניסטן, כמו טג'יקיסטן ואוזבקיסטן,

בניגוד לתפיסת העולם הבסיסית של ממשל קלינטון, שהיתה מושתתת על עקרונות הרב-צדדיות הפוליטית, הכלכלית והמסחרית ועל נכונות למעורבות דיפלומטית או צבאית במוקדי משבר ומתיחות, כמו הבלקנים והמזרח-התיכון, ביקש ממשל בוש לנהל מדיניות חוץ חד-צדדית, אך אקטיביסטית פחות תוך הדגשת מימדי העוצמה הצבאית, האיום וההרתעה על חשבון היקף ההתערבות הצבאית בפועל. זאת, תוך מאמץ להימנע ממעורבות צבאית במדינות כמו האיטי וסומליה ובאזורים כמו הבלקנים, שבהם גילתה ארצות-הברית מעורבות – ולו גם זמנית – בתקופת ממשלו של קלינטון.

נוסף על כך, בניגוד למערכת היחסים הידידותית שהתפתחה בין קלינטון לבין נשיא רוסיה, ולדימיר פוטין, אפפה צינה את יחסי ארצות-הברית-רוסיה בשמונת החודשים הראשונים לממשל בוש, ובמידה לא פחותה גם את יחסי ארצות-הברית-סין, בייחוד לאחר התקרית, שבה יירטו הסינים מטוס ביון אמריקני. הגורם המרכזי להידרדרות מערכת יחסייה של וושינגטון עם מוסקווה באביב ובקיץ של 2001 היה יוזמת מערכת ההגנה הלאומית מפני טילים בליסטיים (NMD), שביקש הממשל לקדם תוך ביטולם בפועל של עקרונות האמנה הבילטרלית, שנחתמה בין ארצות-הברית לברית-המועצות ב-1972, האוסרת על פיתוח מערכות הגנה מפני טילים בליסטיים (ABM).

חשדנות וקרירות איפיינו בתחילה את גישתו של ממשל בוש גם כלפי ארגונים ומסגרות בין-לאומיים, כולל האו"ם, נאט"ו וארגונים שחרתו על דגלם קשת רחבה של נושאים הקשורים לאיכות הסביבה, כולל אשרור פרוטוקול קיוטו, שממנו ביקש בוש להתנער.

נעלם המתח שאפיין את יחסה עם הממשל בסוגיית מזרח טימור.

גם ביחס לעיראק מסתמן שינוי במערך הכוחות בממשל, אם כי בכיוון ההפוך – התחזקותו של הקו הבלתי מתפשר, הגורס, כי יש לתקוף גם אותה במסגרת המלחמה הגלובלית בטרור. אמנם בראשית דרכו מתח ממשל בוש ביקורת נוקבת על אוזלת היד של קודמו שלא מנע את קריסתו, בדצמבר 1998, של משטר הפיקוח החודרני, שהטיל כוח הפקחים המיוחד של האו"ם על עיראק, ונמנע בשנתיים האחרונות לכהונתו מכל מהלך צבאי או מאמץ אופרטיבי נרחב לאכיפת הפיקוח או להפלת משטרו של צדאם חוסיין. ואולם הצהרותיו הלוחמניות של בוש בדבר הצורך להפעיל נגד בגדאד מערכת מקפת של "סנקציות חכמות" לא לוו בפעילות נמרצת ואפקטיבית בזירה האירופית, או בזירת המפרץ, בחודשים שקדמו ל-11 בספטמבר. לעומת זאת, לאחר מתקפת הטרור ובעקבות הצלחתן המרשימה של בעלות-הברית לחסל במהירות יחסית ובמספר אבידות קטן את שלטון הטאליבאן בכל אפגניסטן בדצמבר 2001, התחזקו קולותיהם של התומכים במהלך צבאי נגד עיראק. ביטוי בולט למגמה הזאת ניתן לראות בתביעתו התקיפה של בוש מעיראק להסכים לחידושו המייד של משטר הפיקוח על אדמתה – תביעה היכולה להוביל לפתיחתו של פרק נוסף בעימות המתמשך עם עיראק.

גם בזירת הסכסוך הישראלי-פלסטיני היוותה מתקפת הטרור ב-11 בספטמבר 2001 זרז להאצת מהלכים ויוזמות תיווך, אם כי לא בהיקף ובעוצמה שאיפיינו יוזמות אמריקניות קודמות, שנבטו והתגבשו על רקע תמורות מרחיקות לכת בסביבתה האסטרטגית של

ישראל (כמו, למשל, מלחמת יום הכיפורים, שהיתה המסד לדיפלומטיית הדילוגים של הנרי קיסינג'ר, מזכיר המדינה האמריקני, או מלחמת המפרץ, ששימשה בסיס למהלך מדיני נמרץ, ביוזמתו של ג'ורג' בוש האב, אשר הוביל לכינוסה של ועידת מדריד באוקטובר 1991). עם כניסתו לבית הלבן ביקש ממשל בוש – בהתייחסותו לזירה הישראלית-פלסטינית – להימנע ככל האפשר ממעורבות פרטנית ואינטנסיבית בכל הקשור לניהולו של הסכסוך וליישובו. בניגוד מוחלט לגישתו של ממשל קלינטון, אשר מילא תפקיד מרכזי בתהליך המיקוח, שהוביל להסכם חברון ולהסכמי וואי, והשקיע מאמצים רבים בניסיון הנפל להשיג בקמפ-דיוויד בקיץ 2000 הסכם קבע בין ישראל לבין הרשות הפלסטינית, נקט ממשל בוש בחודשים הראשונים לכהונתו עמדה מרוחקת יותר מן הסכסוך, ואף נמנע ממינוי שליח שלום מיוחד (כמו דניס רוס בתקופת ממשל קלינטון). זאת, חרף האירועים האלימים בשטחים.

אולם על רקע התמשכותה של האינתיפאדה ולנוכח הלחצים הגוברים, שהפעילו מצרים, ירדן וערב-הסעודית על הממשל להגברת מעורבותו בזירה הפלסטינית, החל באביב 2001 להסתמן שינוי הדרגתי בדפוס הפעולה האמריקני. ממשל בוש חשש מכך, שלהמשך מדיניות העמידה מן הצד, שנתפסה בעולם הערבי כתמיכה דה פקטו בעמדות של ישראל ופעולותיה, יהיו השלכות על אינטרסים אמריקניים רחבים במזרח-התיכון בכלל, ובאזור המפרץ בפרט, ובעקבות זאת תפחת נכונותם של גורמים ערביים מרכזיים לשתף פעולה עם וושינגטון בקשת רחבה של נושאים, כמו מדיניות "הסנקציות החכמות", שביקש ליישם נגד עיראק. חשש זה הוביל להתגבשותם של מהלכים וצעדים,

שמקצתם נרקמו והתהוו עוד בעידן קלינטון, אשר במרכזם השאיפה לכוון הפסקת אש יציבה, ובכך לנטרל את הסכנה ליציבות האזור הטמונה בהמשך האלימות בין הצדדים.

שני המנופים העיקריים, שבאמצעותם ניסה הממשל לפעול לייצוב העימות הישראלי-פלסטיני – אם גם לא ליישובו – היו דו"ח מיטשל ותוכנית טנט. דו"ח ועדת החמישה, שבראשה עמד הסנטור בדימוס ג'ורג' מיטשל, שהוקמה ביוזמת הנשיא קלינטון, פורסם ב-30 באפריל 2001. הדו"ח כלל המלצות להפסקה מיידית של האלימות, לחידוש שיתוף-הפעולה הביטחוני בין ישראל לבין הרשות הפלסטינית, ולביצוע סדרה של צעדים בוני אמון מצד שני הצדדים מייד עם כניסתה לתוקף של הפסקת-האש. בהתאם לדו"ח מיטשל, אמורים היו הצעדים בוני האמון האלה לכלול, מבחינתה של הרשות הפלסטינית, מאמץ מרבי למניעת פעולות טרור והענשת המחבלים, ומבחינתה של ישראל – הקפאה מוחלטת של פעולות ההתנחלות בשטחים, כולל פעולות התרחבות ועיבוי של יישובים קיימים. מימושם של הצעדים האלה יאפשר את חידוש המשא-ומתן המדיני בין ישראל והרשות הפלסטינית. דו"ח מיטשל הציג מתווה של תהליך הדרגתי ומודולרי, האמור להעלות את הצדדים על נתיב ההידברות המדינית והמשא-ומתן לאחר כינונה של הפסקת-האש וייצובה.

לעומת זאת, התמקד המסמך שהגיש ג'ורג' טנט, ראש ה-CIA, ב-9 ביוני 2001 בפירוט רב בשלב הראשון של דו"ח מיטשל, כלומר, בהפסקת האלימות תוך הצגת צעדים ספציפיים שעל שני הצדדים לעשות בשלב הזה. כמו בדו"ח מיטשל, כך גם בתוכנית טנט מדובר בסדרה סימטרית ומאוזנת של מהלכים, כאשר בצד הפלסטיני נתבע יאסר ערפאת, יו"ר

הרשות, לעצור מבוקשים, לאסוף נשק לא חוקי, להעביר לישראל מידע על פיגועים מתוכננים ולהימנע מהסתה ומעידוד פעולות אלימות נגד ישראל בתוך הקו הירוק ובשטחי ההתנחלויות. ישראל נתבעה להימנע מכניסה לשטחי איי, להסיג את כוחות צה"ל לעמדות שבהן ניצב ב-28 בספטמבר 2000 – היום שבו החלה האינתיפאדה – ולהסיר את הסגרים והכתרים מעל ערי הגדה המערבית.

ביקורו של קולין פאוול, מזכיר המדינה האמריקני, באזור ב-28 ביוני 2001 נועד להפוך את דו"ח מיטשל ואת תוכנית סנט לקרש קפיצה אופרטיבי לחידוש המידי של המשא-ומתן. זאת באמצעות גיבושו של לוח-זמנים מוגדר המוסכם על ממשלת ישראל ועל הרשות הפלסטינית, שיאפשר התקדמות מסודרת ורציפה מן ההקשר הצבאי-ביטחוני הצר של תוכנית סנט להקשר הרחב יותר של דו"ח מיטשל. ואכן, הביקור הזה הניב לכאורה פריצת דרך עם הסכמתו של ראש הממשלה אריאל שרון לקבל עקרונית את דו"ח מיטשל, אך תוך התניית המעבר לשלב הצעדים בוני האמון בקיומו של שבוע שקט מוחלט בשטחים, שלאחריו תחל תקופת צינון בת שישה שבועות. רק לאחר שיתקיימו התנאים המוקדמים האלה במלואם ניתן יהיה, בהתאם לדו"ח, לגשת למימוש של הצעדים בוני האמון ולשלב המשא-ומתן המדיני. החלטתו של פאוול לקבל את תנאיו של שרון ליישום הדו"ח והחלטתו של בוש, חמישה חודשים מאוחר יותר, שלא לסטות מהם חרף הסתייגויותיו וביקורתו הגוברת של הממשל, עיצבו את פניו של המשך התהליך, וצימצמו למעשה במידה ניכרת את מרחב התמרון של הדיפלומטיה האמריקנית בתקופה שלאחר 11 בספטמבר 2001.

מתקפת הטרור הזאת לא שינתה את כיוונה ומגמותיה של המדיניות האמריקנית במזרח-

התיכון, שנשארה צמודה גם לאחר מכן (אם כי תוך ביקורת גוברת והולכת) ללוחות-הזמנים שסוכמו עם ישראל באשר ליישום של דו"ח מיטשל. עם זאת, בשל שאיפת הממשל לכוון קואליציה בין-לאומית רחבה למלחמה בטרור, שנדבך מרכזי בה הוא השתתפותם של גורמים ערביים מרכזיים, הוגברו מאמציו לנטרל את המרעום המסוכן של העימות הישראלי-פלסטיני, כדי שלא יהווה אבן נגף על סדר היום הבין-לאומי והבין-ערבי. בה-בשעה לא יכול היה הממשל להתעלם מן העובדה, שהשתקפה בבירור בדעת הקהל האמריקנית, כי בעצם

מטרת הממשל הייתה ייצובה של זירה רווית מתח ואלימות, אך בלי לגבש מתווה מדיני חדש וכלי לנסות ולפגוע בשיתוף הפעולה האסטרטגי עם ישראל

הצבת אתגר ההתמודדות עם איום הטרור בראש סדר העדיפויות הלאומי, נכללה ישראל בתוך המחנה המאויים והנפגע על-ידי הטרור. זאת, חרף ההבחנה, שרווחה בחוגי הממשל מייד לאחר 11 בספטמבר, בין הטרור שכוון ישירות נגד ארצות-הברית לבין הטרור הפלסטיני, שיעדיו הוגדרו בווינגטון בהקשרים פוליטיים בעיקרם. כמו כן, הממשל לא יכול היה להתכחש לביקורת הנוקבת, שנמתחה בדעת הקהל האמריקנית על אופן התנהלותן של שותפותיה המרכזיות של ארצות-הברית בזירה – מצרים וערב-הסעודית – בכל הקשור לסוגיית הטרור הבין-לאומי והמאבק בו.

הסתירה בין רצונו של ממשל בוש להקדיש את כל מאמציו למאבק בטרור, תוך גיוסם של שחקנים מרכזיים בעולם המוסלמי והערבי למשימה הזאת, ובין העובדה, שכמה מן הארגונים והאישים, שסימן כמטרה במסגרת המאבק הזה (כמו עימאד מורנייה, קצין המבצעים של חיזבאללה) עסקו בפעילות טרור נגד ישראל, הובילה בתחילה לגיבושו של קו מדיני זהיר ומאופק באשר למזרח-התיכון. כך, לצד כמה מחוות כלפי הרשות הפלסטינית ומדינות ערב, במיוחד בהקשר למדינה הפלסטינית, נעדרה ממנו הפעלת לחץ ישיר על ישראל (למעט ביטויי מורת רוח וכעס בעקבות פעולות או אמירות ישראליות דוגמת "נאום צ'כוסלובקיה" של ראש הממשלה שרון). הביטוי המובהק ביותר של העמימות הזאת היה נאומו הפרוגרמטי של פאוול ב-19 בנובמבר 2001, שבו התווה את עקרונותיו של הממשל בזירה הישראלית-פלסטינית. בניגוד בולט לגישתו של ג'ורג' בוש האב, שהפך את מלחמת המפרץ לקרש קפיצה לקידום יוזמה מדינית מרחיקת לכת במישור הישראלי-ערבי הכולל (יוזמת מדריד), הסתפק בנו, לפחות ב-2001, במהלך מינורי וזהיר יותר, שהוצג בעיצומה של המערכה באפגניסטן. הגם שהנאום כלל התייחסות ל"חזון המדינה הפלסטינית העצמאית" (שהנשיא עצמו הציג בנאומו עוד קודם לכן בעצרת האו"ם), וקרא לא רק להפסקת ההתנחלויות הישראליות בשטחים, אלא גם ל"הפסקת הכיבוש", הוצגה בו גם דרישה חד-משמעית ותקיפה להפסקה מוחלטת ומיידית של הטרור והאלימות הפלסטיניים (דרישה זו שבה והוצגה במשנה תוקף בעקבות גל הפיגועים החמור בסוף נובמבר 2001). העובדה, שחרף הצגתו של "חזון המדינה הפלסטינית העצמאית", נותר הנשיא בוש איתן בסירובו להיפגש עם ערפאת ולפרוץ

שנת 2002 צצו לא אחת איים ומוקדים של אי-הסכמה וחיכוך בין ממשל בוש לבין ממשלת ישראל הן באשר לאופי הצעדים הישראליים במלחמה בטרור ולהיקפם, הן באשר לתנאים המוקדמים לחידושו של התהליך המדיני, והן בשורה של סוגיות ספציפיות דוגמת התגובה האמריקנית הראשונית על תפיסת אנית הנשק 'קארין איי' (שהייתה מהוססת ועוררה את כעסה של ממשלת ישראל) על רקע אי ההסכמה המתמשכת בין וושינגטון לירושלים בשורה של נושאים (בהם ההתנחלויות, החדירות הישראליות לשטחי איי והשימוש ב-F-16 נגד מטרות פלסטיניות), ניתן להעריך, כי כל ריכוך והגמשה ממשיים בעמדות ובהתנהלות של הפלסטינים, ולו גם טקטיים וזמניים, יסייעו לגיבושה של עמדה אמריקנית אסרטיבית ותובענית יותר גם כלפי ישראל. האם תוכל עמדה כזאת לקדם את דו"ח מיטשל ולשבור את מעגל האלימות – זוהי סוגיה אחרת, שעשויה להתברר בחודשים הקרובים.

הבנה לצעדי התגובה הישראליים, כולל הכניסה המחודשת לחלק משטחי איי. בר-בזמן הקשיח הממשל את יחסו כלפי הרשות הפלסטינית (כמו גם כלפי סוריה), וכמה מהתבטאויותיו שיקפו חוסר אמן עמוק באשר למידת נכונותו של ערפאת להילחם ללא פשרות בטרור. עם זאת יש לציין, שעמדה אמריקנית קשוחה ובלתי-מתפשרת כלפי הרשות הפלסטינית (שהובילה להכרזתו של ערפאת בגנות הפעילות האלימה הטרור נגד ישראל), לוותה בהעלאת דרישות גם כלפי ישראל להימנע מצעדים וממהלכים בעלי פוטנציאל הסלמתי ובוטות בינלאומית, כמו הפעלתם של מטוסי F-16 נגד יעדים פלסטיניים. הממשל גם הסתייג בצורה מוחלטת מן הרעיון להרחיק את ערפאת מן השטחים.

לסיכום, על אף שמוקד הלחץ האמריקני בשלהי 2001 כוון כלפי הרשות הפלסטינית, אין להקיש מכך, שהמדיניות האמריקנית בעימות הישראלי-פלסטיני תתאפיין גם בעתיד בא-סימטריה. למעשה, ב-2001 וגם בראשית

את מסגרת הסכמותיו עם ישראל באשר ללוח-הזמנים ליישום של דו"ח מיטשל, המעיטה מחשיבותו של נאום פאואל. מעבר לכך, למעט בסוגיית המדינה הפלסטינית לא נכללו בנאום הזה יעדים, הגדרות או ניסוחים, שחרגו באורח משמעותי מקווי המתאר המסורתיים של הדיפלומטיה האמריקנית. גם מינויו של הגנרל בדימוס אנתוני זיני כשליח מיוחד מטעמו של מזכיר המדינה, שהגיע לאזור ב-28 בנובמבר (יחד עם עוזר מזכיר המדינה ויליאם ברנס) במאמץ לקדם הסכם הפסקת-אש על-פי תוכנית טנט ודו"ח מיטשל, לא שינה את הרושם הכללי שהצטייר ממהלכיו של הממשל בשלהי השנה. מכל אלה עולה השאיפה לייצובה של זירה רווית מתח ואלימות, אך בלי לגבש מתווה מדיני חדש ובלי לנסות ולפגוע ברקמת היחסים המיוחדים ובמרחב שיתוף הפעולה האסטרטגי עם ישראל.

סדרת הפיגועים הקשים בסוף נובמבר ובראשית דצמבר 2001 ריככה במידת-מה את עמדתו של הממשל כלפי ישראל והובילה לגילוי